

< Čís. 3429. >

Zavinění řidiče automobilu (§ 335, 337 tr. zák.), předjížděl-li cyklistu na křižovatce rychlostí vyšší než 6 km, aniž dbal možnosti, že cyklista právě na křižovatce změnil směr jízdy.

Jde o spoluzavinění cyklisty, opomenul-li upozorniti povozy případně za ním jedoucí zvednutím ruky nebo jiným vhodným způsobem na úmysl odbočiti do postranní ulice.

Spoluzavinění poškozeného nevyvíňuje, leč že by úraz byl vyvolán jen jeho vlastním neodvratitelným a nepředvídatelným jednáním; k trestnému zavinění stačí, bylo-li jednání neb opomenutí pachatelovo jednou z podmínek trestného výsledku, který by nebyl nastal, kdyby si byl obžalovaný počínal jiným, správným způsobem.

Po subjektivní stránce stačí, neuvědomil-li si pachatel plně přes zjištěnou situaci i vydané předpisy neopatrnost svého jednání.

Pojem »zvláště nebezpečných okolností«; pokud sem nespadá okolnost, že k srážce došlo na křižovatce, sama o sobě.

(Rozh. ze dne 3. dubna 1929, Zm I 456/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hoře Kutné ze dne 8. června 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335, 337 tr. zák., potud, že zrušil napadený rozsudek, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle §§ 335, 337 tr. zák., v tomto výroku o vině, jakož i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících jako zmatečný a uznal obžalovaného vinným přestupkem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., jehož se dopustil tím, že dne 25. června 1927, přejížděje automobilem křižovatku Havlíčkovy třídy s ulicí Polepskou, pokud se týče s ulicí Dr. Rašina v K. tak rychle a neopatrně, že z toho vzešlo těžké poškození na těle Františku N-ovi, dopustil se činu a opomenutí, o němž již podle přirozených jeho následků, které každý snadno poznati může i podle předpisů zvláště vyhlášených a podle svého zaměstnání a povolání mohl seznati, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečnost života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí.

D ů v o d y:

Rozsudek shledává zavinění obžalovaného v tom, že při jízdě ulicí Havlíčkovou v K. jel rychlostí nad 20 km, že nezmírnil rychlost a nejel rychlostí 6 km za hodinu, když se blížil známé jemu křižovatce ulice Havlíčkovy s ulicí Polepskou a Dr. Rašina, že předjížděje v místech těch cyklistu Františka N-a, kterého před sebou viděl jeiti, nevzal v úvahu možnost, že cyklista na křižovatce zahne do ulice Polepské, a takto nedbalým svým chováním za zvláště nebezpečných okolností přivodil N-ovi těžké poškození na těle. Zmateční stížnost uplatňuje proti rozsudku tomu důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 4, 5, 9 písm. a) a 10 tr. ř. Formální zmatek podle § 281 čís. 4 tr. ř. vidí zmateční stížnost

v tom, že nalézacím soudem nebyl připuštěn návrh na provedení místního ohledání za příbrání všech svědků, ač prý důkazem tím by byl soud zjistil bezpečný podklad pro své rozhodnutí. Leč v tomto směru jest stížnost bezdůvodná. Podle § 116 tr. ř. má býti místní ohledání předsevzato, kdykoliv je toho potřebí k objasnění nějaké okolnosti pro vyšetřování závažné. Podle obsahu protokolu o hlavním přelíčení obhajoba, podávajíc tento důkazní návrh, vůbec nenaznačila, které okolnosti, rozhodné pro posouzení věci neb aspoň závažné, potřebují objasnění tímto průvodním návrhem. Prvý soud právem proto nemusil přihlížeti k návrhu tomu pro jeho neurčitost a povšechný doslov. Avšak přesnost prováděného důkazního řízení, kde soud měl podrobný situační náskok místa úrazu, a svědci vypovídali i na jeho základě, činila nabídnutý důkaz zbytečným. Nebyl proto obžalovaný jeho zamítnutím zkrácen ve svém právu na zákonnou obhajobu. Ve směru zmatku podle čis. 5 § 281 tr. ř. vytýká zmateční stížnost rozsudku nejasnost, neúplnost, odpor vnitřní jakož i rozpor mezi jeho důvody a svědeckými protokoly. Než i tyto námitky jsou neodůvodněnými. Při různosti líčení okamžiku srážky, kde na jedné straně poškozený tvrdí, že byl předním kolem auta obžalovaného zachycen a povel, na druhé straně někteří svědci v souhlase s obžalovaným udávají, že N. sám svým kolem vrazil do zadního kola auta, když ho auto předjíždělo a on právě chtěl zahrnouti do boční ulice, usuzuje soud správně na základě zjištěných skutečností, že tato okolnost není rozhodnou. Soud shledává, i kdyby bylo pravdivým zodpovídání se obžalovaného, jeho zavinění v tom, že podle prokázaného stavu předjížděl cyklistu N-e na křižovatce rychlostí vyšší než 6 km, aniž dbal možnosti, že cyklista právě na křižovatce změnil směr své jízdy. Nelze popřít, že i od osob pěších a od těch, které používají jiných dopravních prostředků, nutno považovati při zvýšeném uličním ruchu přesné dodržování všech bezpečnostních předpisů a opatrnosti. Leč nedbání této opatrnosti z jejich strany může sice opodstatniti i jejich vlastní spoluzavinění nehody, nezbavuje však ještě řidiče automobilů zodpovědnosti za úraz, který přivodil také svým jednáním neb opomenutím. K trestnému zavinění stačí, jak správně rozsudek uvádí, bylo-li jednání neb opomenutí obžalovaného jednou z podmínek trestního výsledku, který by nebyl nastal, kdyby obžalovaný si byl počínal jiným, správným způsobem. (Viz rozh. nejv. s. víd. sb. č. 3201/6, sbírka n. s. č. 332, 361, 3075). Zjištěno jest, že obžalovaný na křižovatce předjížděl cyklistu Františka N-e a že jel rychlostí vyšší než 6 km. Uvážil-li se, že podle výpovědi svědka Františka N-e jel on sám na kole rychleji než kuň v plném klusu, že obžalovaný podle vlastního doznání viděl cyklistu jeti před sebou, plyne z toho nepochybně, že N. byl by bez úrazu přešel křižovatku do ulice Polepské, kdyby byl obžalovaný ve smyslu §§ 45 min. nař. ze dne 28. dubna 1910, čis. 81 ř. zák. zvolil takovou rychlost, by byl plně pánem rychlosti svého povozu, a od okamžiku, když spatřil N-e před sebou, počítal s možností jeho odbočení, a kdyby byl jel na křižovatce rychlostí stanovenou v § 46 min. nař. Že místo nehody bylo skutečně na křižovatce, ve smyslu onoho ustanovení, soud správně zjistil a stížnost to nepopírá. V místech takových bedlivý řidič auta vždy musí vzít v úvahu, že v poslední chvíli buď z bočních ulic vstoupí mu nějaká

překážka do směru jeho jízdy, nebo jiné vozidlo, projíždějící jeho směrem, v místech těch, směr změny, a bylo proto též povinností obžalovaného, by se podle toho choval. Když tudíž obžalovaný podle skutkového zjištění porušil povinnost, vyplývající z ustanovení §§ 45 a 46 onoho ministerského nařízení a toto porušení stalo se jednou z podmínek výsledku, byť nastalého i z více příčin, jest jeho jednání v příčinné souvislosti s tímto výsledkem a ručí za ně. Snaží-li se zmateční stížnost celou vinu přesunouti na poškozeného, bylo by lze s ní souhlasiti jen, kdyby podle skutkového zjištění bylo lze tvrditi, že úraz byl vyvolán jen jeho vlastním neodvratitelným a nepředvídatelným jednáním, kdyby bylo prokázáno a soudem zjištěno, že úraz byl by se musil státi za všech okolností, tedy i kdyby byl obžalovaný jel rychlostí 6 km nepřevyšující, byl úplným pánem rychlosti svého vozu a počítal též s odbočením cyklisty do ulice Polepské právě na křižovatce, kde ho předjížděl. Toho však v souzeném případě není a zmateční stížnost ani sama nepokouší se to tvrditi. Ovšem nesdílí zrušovací soud stanovisko nalézacího soudu, že obžalovaný jediné a výlučně má vinu na úraze, naopak má za to, že poškozený spoluzavinil svůj úraz značnou měrou sám tím, že opomenul upozorniti povozy případně za ním jedoucí ať již zvednutím ruky nebo jiným vhodným způsobem na svůj úmysl, odbočiti do postranní ulice. Vývody stížnosti, jimiž hodnotí se výpověď svědků N-a a S-a oproti výpovědi svědků R-e, L-a a T-a, jsou jen nepřipustným brojením proti volnému hodnocení průvodu nalézacím soudem. Že se rozsudek neobírá jednotlivými odchylkami v údajích obou skupin svědků a nehodnotí podrobně jednotlivá jich méně významná tvrzení, v tom za daného zjištění skutkového a za daného právního posouzení případu nelze shledávati neúplnost, případně nejasnost, jak se snaží zmateční stížnost dolíčiti. Rozsudek však ani nepomíjí mlčením ony různé způsoby vyličení okamžiku srážky, výslovně je uvádí, jednotlivé odchylky nejsou však podle vyličeného stavu takovými rozhodnými skutečnostmi, by bylo třeba, jak zmateční stížnost míní, je zvláště zjišťovati a odůvodňovati, zda N. slyšel nebo mohl slyšeti houkačku obžalovaného, zda obžalovaný ho předjížděl na pravo podle předpisu, zda strážník S. k názoru o způsobu srážky dospěl bezvadným usuzováním a pod. Ani uplatňované nejasnosti rozsudku tu není, poněvadž jasné a logické odůvodnění rozsudku nenechává pochyby o tom, co rozsudek svým výrokem a odůvodněním míní vysloviti. Vnitřní odpor rozsudku, pokud se týče též rozpor mezi důvody rozsudku a spisy zmateční stížnost nedolíčuje po zákonu. Poněvadž pak po stránce objektivní jednání (opomenutí) obžalovaného jest bezvadně zjištěno a po subjektivní stránce stačí, že si obžalovaný plně neuvědomil přes zjištěnou situaci i vydané předpisy neopatrnost svého jednání, nelze rozsudku důvodně vytýkati nesprávné právní posouzení případu, pokud uznal čin obžalovaného vůbec trestným a to podle § 335 tr. zák.

Oprávněna je však zmateční stížnost, pokud s hlediska důvodu čís. 10 § 281 tr. ř. vytýká, že nalézací soud mylně podřadil trestný čin obžalovaného jako přečin § 337 tr. zák. Soud odůvodňuje tuto kvalifikaci tím, že se srážka stala na křižovatce a že z toho důvodu soud považuje rychlou jízdu obžalovaného (20—30 km za hodinu) za jízdu za

okolností zvláště nebezpečných. Jízda automobilem neděje se vždy za zvláště nebezpečných okolností a jest proto na soudě, by pečlivě zhodnotil celkovou situaci, dané poměry a zvláštní okolnosti při úrazu se sběhší, a by podle toho v každém případě zvláště zkoumal a zjistil, zda nebezpečí dostoupilo stupně v §§ 337, 85 písm. c) tr. zák. předpokládaného. Podle zjištěného stavu věci tomu však tak nebylo v souzeném případě. Trestní zavinění obžalovaného záleží právě v tom, že nejel na křižovatce předepsanou rychlostí a že nevzal při tom v úvahu všechny okolnosti, které se při křižování cest, jak shora již uvedeno, přihoditi mohou. Jestliže pro křižovatky ono min. nař. z roku 1910 nařizuje zvláštní opatrnost co do rychlosti a řízení automobilu, vyplývá z toho jen, že uznává tím situaci takovou vůbec za nebezpečnou. Proto nelze však ještě tvrditi, že by tu byla sama sebou vždy zvláštní nebezpečnost. Podle názoru zrušovacího soudu nebylo toto nebezpečí v souzeném případě zvláště stupňováno, neboť srážka se stala o 7 hodině ranní, a rozsudek nezjišťuje, že v tuto dobu byl na oné křižovatce z jakéhokoli důvodu čilejší ruch. Neprávem dospěl tudíž nalézací soud k závěru, že se jednání, pokud se týče opomenutí, obžalovanému podle § 335 tr. zák. za vinu přičítané, stalo, a to jen proto, že šlo o křižovatku, za obzvláště nebezpečných okolností. Rozsudek, pokud jím byl trestný čin obžalovaného posouzen podle § 337 tr. zák. za přečin a nikoli toliko za přestupek podle § 335 tr. zák., jest právně mylným a podle čís. 10 § 281 tr. ř. zmatečným. Bylo proto v tomto směru vyhověti důvodné zmateční stížnosti, napadený rozsudek, pokud jde o kvalifikaci činu podle § 337 tr. zák., zrušiti a dále podle § 288 čís. 3 tr. ř. uznati ve věci samé, jak se stalo.

Čís. 3430.

»Uzavřeným místem« ve smyslu § 46 min. nař. ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák. je celé území osady, aniž lze vyloučiti úsek, v němž není tak těsného seskupení budov jako v úsecích jiných; spadá sem jak začátek osady, tak i místo na jedné straně silnice domy zastavené, na druhé straně pak vroubené stromy.

Dávání výstražných znamení a nevykročení z mezí přípustné jízdy ještě nestačí (§ 335, 337 tr. zák.), nýbrž řidič automobilu musí rychlost jízdy podle okolností případu voliti tak, by mohl býti připraven na všechny možnosti (na možné náhlé objevení se překážky).

(Rozh. ze dne 3. dubna 1929, Zm I 729/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Hoře Kutné ze dne 24. září 1928, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti života podle §§ 335, 337 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znova projednal a o ní rozhodl.